

Накнаде за коришћење јавних добара

Милица Бисић (ФЕФА/КПМГ), Марко Ђурђић (КПМГ) и Никола Табаковић (КПМГ)

март 2019. године

Садржај:

- Накнаде у систему јавних прихода Србије
- Приходни значај накнада
- Закон о накнадама за коришћење јавних добара (Закон)
 - Предмет и обухват
 - Групе накнада
 - Основ, обвезник, основица и ослобађања
 - Начин утврђивања, поступак по жалби
 - Припадност прихода
- Накнаде у оквиру групе
- Најзначајније измене које је донео Закон
- Закључак

Накнаде у систему јавних прихода Србије

- **Закон о буџетском систему:**

- непорески приход
- плаћа се за коришћење добара која су посебним законом утврђена као
 - природна богатства,
 - добра од општег интереса и
 - добра у општој употреби

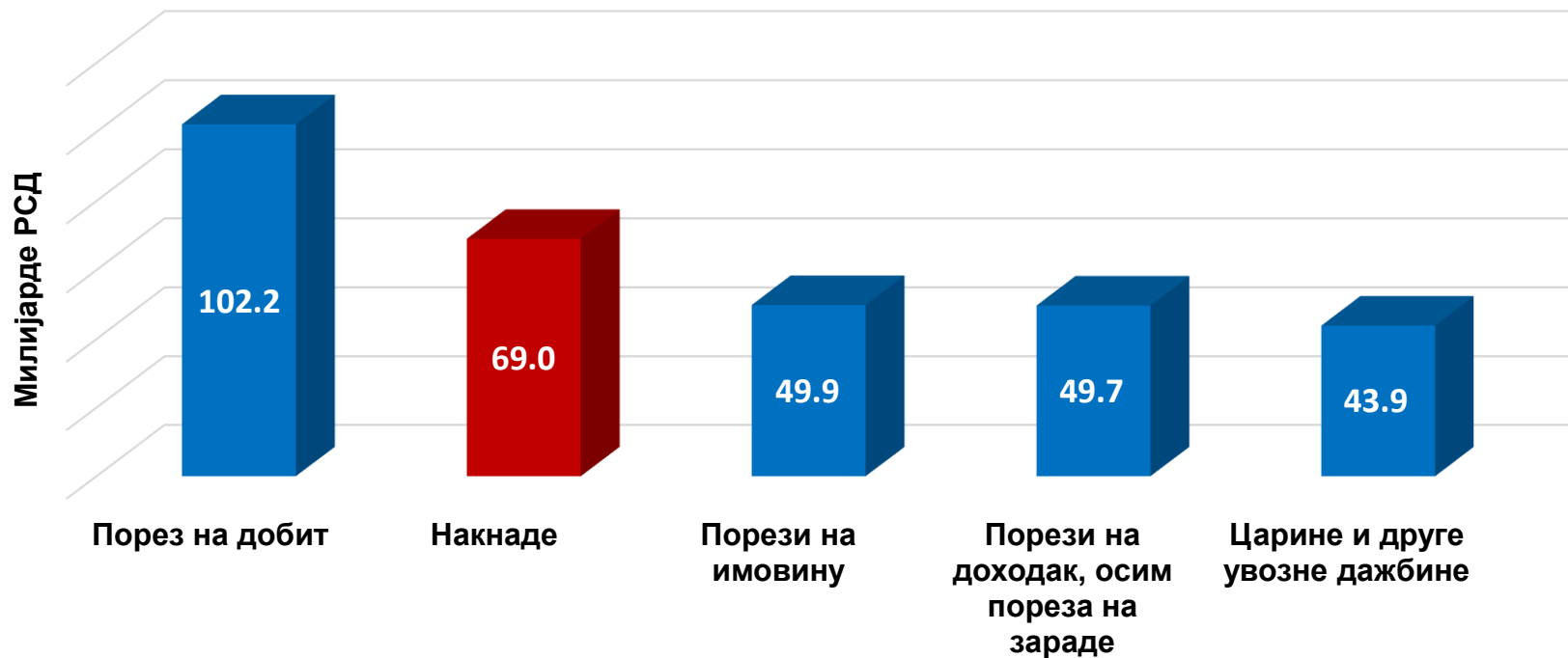
- **Закон о накнадама за коришћење јавних добара (Закон):**

- јавни приход који се наплаћује за коришћење одређеног јавног добра
- коришћење јавног добра:
 - непосредно коришћење
 - непосредан утицај на расположивост, квалитет или неку другу особину јавног добра чињењем или нечињењем (еколошке накнаде)

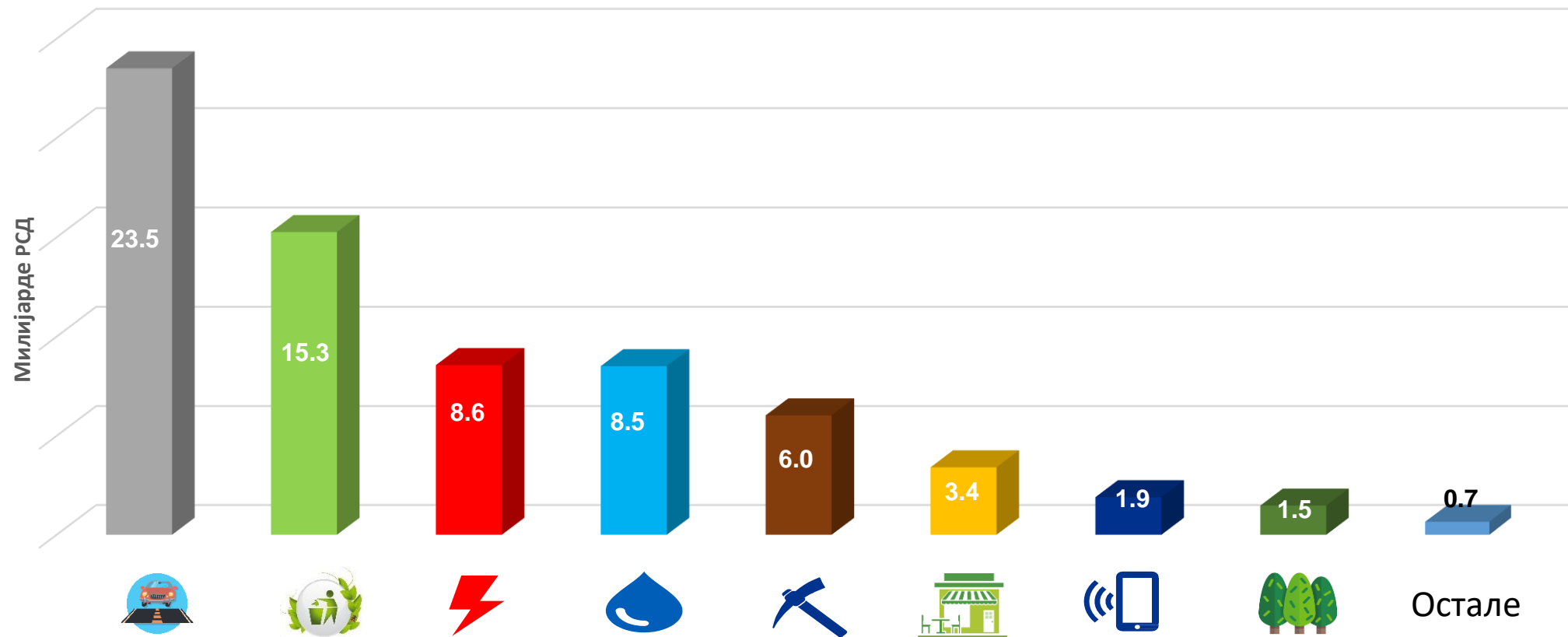

Приходни значај

- У 2018. години наплаћено око 69 милијарди динара
- 3,30% консолидованих прихода у 2018. години

Приходно најзначајније групе накнада

Предмет и обухват Закона

- Утврђује 15 група накнада за коришћење јавних добара
- Уређује
 - основ плаћања
 - обвезника
 - основицу
 - начин утврђивања и плаћања
 - ослобођења
 - износе
 - припадност прихода
 - надлежности

15 група накнада

накнаде за геолошка истраживања

накнаде за коришћење ресурса и резерви минералних сировина

накнаде за коришћење енергије и енергената

накнада за промену намене пољопривредног земљишта

накнаде за промену намене и коришћење шума и шумског земљишта

накнада за коришћење ловостајем заштићених врста дивљачи

накнаде за воде

накнаде за заштиту животне средине

накнаде за пловидбу и коришћење лука, пристаништа и објеката безбедности пловидбе на државном водном путу

накнаде за коришћење јавних путева

накнаде за коришћење јавне железничке инфраструктуре

накнада за коришћење јавне површине

накнада за коришћење природног лековитог фактора

накнада за коришћење туристичког простора

накнаде за електронске комуникације

Да ли су то све накнаде?

Укупно 525 појединачних накнада јер у оквиру групе постоје подгрупе ...

Оснoв, обвезник, оснoвица и ослобођења

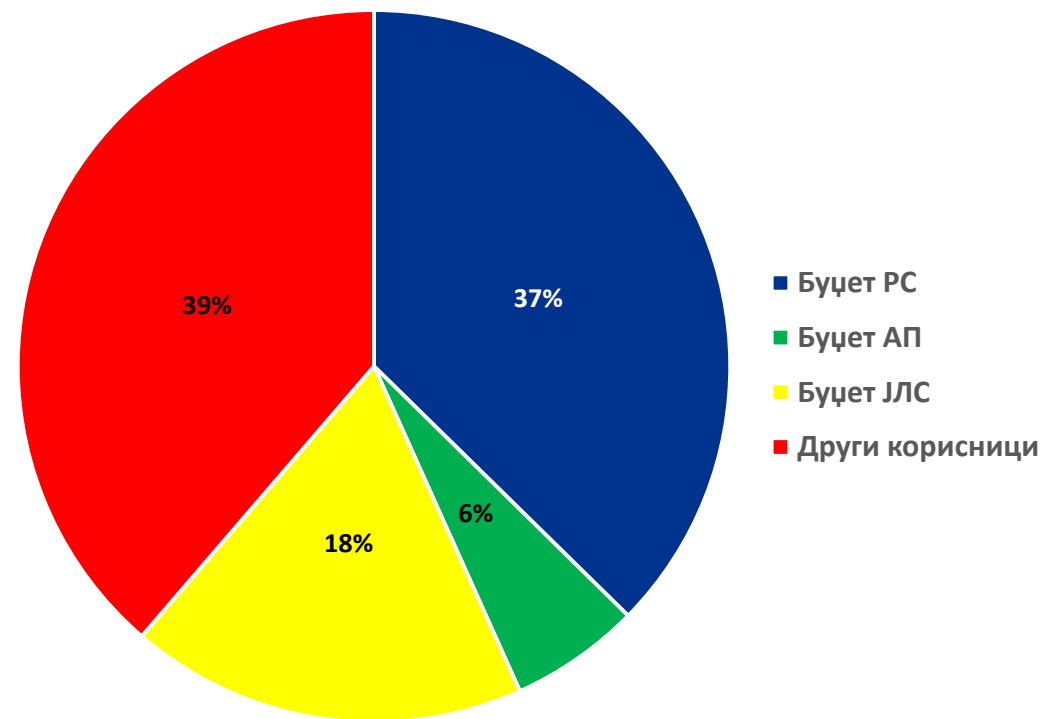
- Оснoв плаћања – коришћење јавног добра
- Обвезник – корисник (физичко или правно лице)
- Оснoвица – количина, вредност или приход
- Висина накнаде у зависности од оснoвице:
 - новчани износ по јединици мере
 - % од вредности/прихода
- „Накнаде“ код којих оснoв плаћања није коришћење јавног добра нити је обвезник корисник јавног добра:
 - енергетске накнаде
 - накнаде за посредно загађивање вода
 - накнада за супстанце које оштећују озонски омотач
 - накнада за пластичне кесе

Начин утврђивања и поступак

- Утврђивање решењем надлежног органа код 267 накнада:
 - жалба не одлаже извршење решења
 - двостепеност прописана за 20 накнада
 - једноступеност прописана за 246 накнада
- Самоутврђивање код 249 накнада
 - поступак за решење донето у контроли није прописан
- Остали начини утврђивања код 10 накнада
- Код 171 накнаде плаћање претходи коришћењу
- Принудна наплата
 - Пореска управа или ЛПА за 249 накнада
 - судско извршење за 104 накнаде

Припадност прихода

- 100% буџет Републике код 248 накнада
- подела прихода између буџета Републике и осталих нивоа власти код 171 накнаде
- 100% буџет ЈЛС код 6 накнада
- други корисници код
 - путева
 - електронских комуникација
 - заштићених подручја
 - шума
 - ...

Групе накнада

Накнаде у оквиру групе

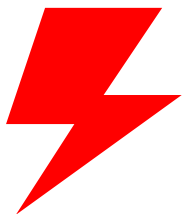
Коришћење података и документације основних геолошких истраживања
Примењена геолошка истраживања
Задржавање права на истражни простор

13 накнада
1 накнада
1 накнада

Коришћење ресурса и резерви минералних сировина

60 накнада

Формирање и одржавање обавезних резерви нафте и дерифата нафте
Унапређење енергетске ефикасности

6 накнада
5 накнада

Накнаде у оквиру групе

Промена намене пољопривредног земљишта

1 накнада

Промена намене шума и шумског земљишта
Коришћење шума и шумског земљишта

1 накнада

30 накнада

Коришћење ловостајем заштићених врста дивљачи

44 накнаде

Накнаде у оквиру групе

Коришћење вода

10 накнада

Извађени речни
нанос

3 накнаде

Одводњавање

4 накнаде

Коришћење водних
објеката и система

7 накнада

Испуштене воде

1 накнада

Накнаде у оквиру групе

Коришћење
рибарског
подручја

1 накнада

Коришћење
заштићеног
подручја

1 накнада

Сакупљање,
коришћење и
промет дивље
флоре, фауне и
гљива

90 накнада

Загађивање
животне
средине

7 накнада

Заштита и
унапређење
животне
средине

2 накнаде

Посебни
токови отпада

121 накнада

Амбалажни
отпад

6 накнада

Загађивање
вода

5 накнада

Накнаде у оквиру групе

Коришћење лука и пристаништа

3 накнаде

Пловидба и коришћење објекта безбедности пловидбе на државном водном путу

3 накнаде

Ванредни превоз

1 накнада

Постављање рекламних табли

2 накнаде

Путарина

1 накнада

Коришћење делова путног земљишта

4 накнаде

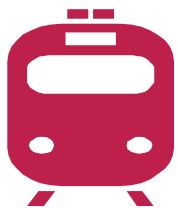
Употреба државног пута за возила регистрована у иностранству

1 накнада

Постављање водовода, канализације, електричних водова, електронске комуникационе мреже

2 накнаде

Накнаде у оквиру групе

Прикључење индустријског колосека на јавну железничку инфраструктуру

1 накнада

Привремено коришћење пословног простора и постављање рекламних табли

26 накнада

Привремено коришћење делова земљишта железничког подручја

10 накнада

Конституисање права службености пролаза

10 накнада

Постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре

7 накнада

Коришћење нумерације

15 накнада

Коришћење радио-фреквенција

14 накнада

Накнаде у оквиру групе

Коришћење простора на јавној површини у пословне и друге сврхе

1 накнада

Коришћење јавне површине за оглашавање

1 накнада

Коришћење јавне површине по основу заузећа грађевинским материјалом

1 накнада

Коришћење природног лековитог фактора

1 накнада

Коришћење туристичког простора

1 накнада

Најзначајније измене уведене Законом

- 1 уместо 18 закона
- Укинуте „накнаде“ за:
 - формирање обавезних резерви природног гаса
 - биогорива
 - коришћење комерцијалних објеката којима је омогућен приступ са јавног пута
 - прекомерно коришћење јавног пута, његовог дела или путног објекта
- Уведене „накнаде“ за унапређење енергетске ефикасности, за:
 - деривате нафте
 - природни гас
 - електричну енергију

Закључак

- Унапређења:
 - повећање транспарентности система
 - начелно онемогућавање једноставног умножавања накнада
 - унапређење предвидивости (износи по правилу уређени законом, а не подзаконским актом)

- Недостаци:
 - недоследност
 - задржавање скривених пореза
 - оскудно уређен поступак
 - непотпуно прилагођавање других закона
- Отворена питања:
 - надлежност за принудну наплату
 - примена ...

Хвала на пажњи!